

Sygn. akt I C 1685/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st.sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2016r. w Toruniu.

sprawy z powództwa

T. K.

przeciwko:

Gminie M. T. – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w T.

o:

pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

orzeka:

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Toruniu z dnia 16 lipca 2004r., w sprawie sygn. akt I Nc 592/04, zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 3 września 2004r., w części dotyczącej odsetek ustawowych od dnia 17 lipca 2004r. do dnia 5 sierpnia 2011 r. w kwocie 25.520,28 zł (dwadzieścia pięć tysięcy pięćset dwadzieścia złotych dwadzieścia osiem groszy);

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie koszty procesu;

IV. przyznaje radcy prawnemu M. B. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Sygn. akt I C 1685/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem referendarza sądowego z dnia 2 czerwca 2015 r. T. K. została zwolniona z kosztów sądowych w sprawie przeciwko Gminie M. T. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz ustanowiono dla niej pełnomocnika z urzędu.

W dniu 9 listopada 2015 r. T. K. wniosła pozew przeciwko Gminie M. T. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 16 lipca 2004 r., wydanego w sprawie I Nc 592/04 w części dotyczącej odsetek ustawowych od dnia 9 czerwca 2004 r. do dnia 5 sierpnia 2011 r. w kwocie 55.209,69 zł oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o zabezpieczenie postępowania poprzez zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 16 lipca 2004 r. Sąd wydał przeciwko niej nakaz zapłaty, na podstawie którego w dniu 6 sierpnia 2014 r. pozwany złożył do komornika wniosek egzekucyjny. Komornik wszczął postępowanie co do należności głównej – 29.330,69 zł oraz odsetek w kwocie 38.586,68 zł za okres 3 lat pomimo wniosku wierzyciela o egzekucje odsetek od dnia 9 czerwca 2004 r., w jej ocenie żądanie odsetek za okres od 9.06.2004 do 5.08.2014 r. uległo przedawnieniu

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w Toruniu zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 7977/14.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż w celu realizacji nakazu z dnia 16 lipca 2004r. złożyła w dniu 6 sierpnia 2014 r. u Komornika Sądowego wniosek egzekucyjny domagając się wyegzekwowania roszczenia głównego wraz z odsetkami ustawowymi. Zdaniem pozwanej odsetki za okres od 9 czerwca 2004r. do 5 sierpnia 2011r. nie uległy przedawnieniu, gdyż powódka w piśmie z dnia 17 sierpnia 2015 r. uznała w całości zadłużenie wobec pozwanej w tym i kwotę odsetek. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła, iż w dniu 8 września 2004 r. złożyła do Komornika Sądowego wniosek egzekucyjny dotyczący należności objętej nakazem. Przedmiotowa sprawa została umorzona postanowieniem z dnia 16 grudnia 2014 r. Zadaniem pozwanej powódka nie przedstawiła również sposobu naliczenia odsetek.

W piśmie procesowym z dnia 29 grudnia 2015r. powódka wskazała prawidłową wysokość przedmiotu sporu – 25.895 zł Opierając się na orzecznictwie wskazała, iż pismo z dnia 17 maja 2015 r. nie stanowi uznania długu, gdyż uznanie to ma charakter uznania niewłaściwego. Nadto oświadczenie woli dotyczące zrzeczenia się zarzutu przedawnienia musi wyraźnie wskazywać zamiar rezygnacji przez dłużnika z podnoszenia zarzutu przedawnienia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 lipca 2004 r. Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie o sygn.. akt I Nc 592/04 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z powództwa Gminy M. T. – Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w T. przeciwko T. K. i A. K. zasądzając od nich solidarnie kwotę 29.330,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9.06.2004 r. i kosztami postępowania. W dniu 3 września 2004 r. nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Bezsporne

i dowód: akta sprawy KM 7977/14

W dniu 9 września 2004 r. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w T. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu Rewir I wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie ww. tytułu wykonawczego. Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2004 r. Komornik wobec bezskuteczność egzekucji umorzył postępowanie.

Dowód: akta sprawy KM 1736/04

W dniu 6 sierpnia 2014 r. Gmina M. T. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu D. Z. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko T. K. na podstawie ww. tytułu wykonawczego.

Dowód: akta sprawy KM 7977/14

W dniu 17 sierpnia 2015 r. T. K. złożyła do Prezydenta Miasta T. pismo, w którym opisała swoje zadłużenie i trudną sytuację materialną. Powódka nie miała wiedzy na czym polega instytucja przedawnienia roszczenia

Dowód: pism z dnia 17.08.2015 r. k. 30-33;

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, dokumentów przedłożonych przez strony, przesłuchania powódki, a nadto na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach komorniczych sygn. Km 1736/2004, KM 7977/14.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu albowiem były kompletne i jasne, wraz z pozostałymi dowodami obrazowały dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość nie budziła, w ocenie Sądu, jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność i autentyczność przedłożonych dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powódki złożone na okoliczność złożonego przez nią wniosku z dnia 17 Sierpnia 2015 r. gdyż były jasne, zgodne i logiczne. Powódka wyjaśniła, iż pismem do Prezydenta Miasta T. zwróciła się o pomoc w jej trudnej sytuacji. Podkreśliła, iż nie miała wiedzy w zakresie instytucji przedawnienia roszczenia. W okresie, gdy pisała sporne pismo otrzymywała jedynie 200 zł wynagrodzenia miesięcznie z tytułu umowy zlecenia. Korzystała z bezpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli; po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Przez zdarzenie, jakie miało miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane, należy rozumieć okoliczności faktyczne powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność egzekwowania, np. wykonanie zobowiązania, potrącenie, odnowienie, przedawnienie, niemożność świadczenia, za którą dłużnik nie odpowiada, dobrowolne zwolnienie z długu.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy /art. 232 k.p.c./. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach /art. 3 k.p.c./ a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Powyższe spostrzeżenie ma w niniejszej sprawie takie znaczenie, że wobec kwestionowania powództwa przez pozwaną rzeczą powódki było wykazanie, że wystąpiły zdarzenia, z którymi pozytywne przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego.

W tym miejscu przypomnieć należy, że w myśl art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Natomiast w myśl art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą

bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Z kolei zgodnie z art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentrował się na ustaleniu, po pierwsze, czy doszło do zrzeczenia się przez powódkę zarzutu przedawnienia roszczenia.

W myśl natomiast art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

Strona pozwana podnosiła, iż pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r. doszło do uznania długu przez powódkę oraz do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. Z treści wniosku skierowanego przez powódkę do Prezydenta Miasta T. wynika, że powoływała się ona na swoją trudną sytuację finansową uniemożliwiającą spłatę zadłużenia. Powódka w sposób wyraźny i jasny nie zrzekała się natomiast zarzutu przedawnienia. Zdaniem Sądu przedmiotowe pismo należy uznać co najwyżej za niewłaściwe uznanie długu. Powyższe stanowisko znajduje swoje odzwierciedlenie w treści złożonych przez powódkę wyjaśnień. Wynika z nich jednoznacznie, iż wniosek skierowany do Prezydenta Miasta T. podyktowany był jedynie próbą uzyskania pomocy w jej trudnej sytuacji materialnej. Powódka wskazała, iż nie miała wiedzy dotyczącej znaczenia instytucji przedawnienia roszczenia.

Podkreślić należy, iż zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest jednostronną czynnością prawną, która wywołuje skutki prawne *ex nunc*. Jest to wykonanie prawa kształtującego. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest oświadczeniem woli, do którego należy stosować wszelkie reguły dotyczące składania oświadczeń woli. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia wywołuje zatem skutki prawne, gdy doszło do drugiej strony w taki sposób, iż mogła zapoznać się z jego treścią. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest jednostronnym oświadczeniem woli i może ono stanowić element składowy ugody. Nie wymaga żadnej szczególnej formy, aby było skuteczne. Może być dokonane w sposób wyraźny lub dorozumiany, poprzez każde zachowanie się dłużnika, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Jednakże przy ocenie zachowania się dłużnika należy zachować ostrożność mając na uwadze fakt, że w rachubę może wchodzić tylko uznanie długu, zarówno właściwe, jak i niewłaściwe. O ile uznanie właściwe dokonane po upływie okresu przedawnienia z reguły połączone jest ze zrzeczeniem się zarzutu przedawnienia, o tyle uznanie niewłaściwe uznawane jest jedynie za oświadczenie wiedzy, aczkolwiek zawarcie ugody, w której pozwany uznał przedawnione roszczenie, uznawane jest za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 4.12.2014 r., I ACa 248/14).

Zdaniem Sądu pismo powódki stanowi co najwyżej uznanie niewłaściwe długu, w piśmie tym powódka nie zrzekała się natomiast zarzutu przedawnienia roszczenia. Powódka nie miała praktycznie środków do życia, nie miała środków na spłatę długu. Trudno wyobrazić sobie, że świadomie zrzekłaby się zarzutu, który pozwoliłby jej zmniejszyć zadłużenie. W ocenie Sądu, aby doszło do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia oświadczenie w tym przedmiocie winno być jasno i jednoznacznie wyartykułowane. Pismo skierowane do Prezydenta w żaden sposób nie zawiera zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia, stanowi jedynie wołanie o pomoc w trudnej sytuacji w jakiej znalazła się powódka.

Wobec powyższego należało się zastanowić, czy doszło do przedawnienia roszczenia pozwanej z tytułu odsetek za okres od 9 czerwca 2004 r. do 5 sierpnia 2011 r..

Zgodnie z wyrokiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 stycznia 2014 w sprawie I CSK 197/13, określony w art. 125 k.c. 10-letni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie prawomocności wyroku, natomiast 3-letniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu prawomocności wyroku. Zgodnie z zasadą, którą wyraża art. 118 k.c., termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Według tej zasady, niezależnie od charakteru długu głównego, ulega przedawnieniu roszczenie o odsetki za opóźnienie. Przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 k.c. jest art. 125 § 1 k.c. przewidujący dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym

orzeczeniem sądu, bez względu na ich charakter, dziesięcioletni termin przedawnienia, z wyłączeniem jednak roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, które ulegają przedawnieniu trzyletniemu.

W przedmiotowej sprawie należało uznać, że zasądzone od roszczenia głównego odsetki ustawowe od dnia 9 czerwca 2004 r. do chwili wydania nakazu zapłaty tj. 16 lipca 2004 r. podlegały 10 letniemu terminowi przedawnienia, a nie jak twierdziła powódka 3 letniemu terminowi. W ocenie Sądu odsetki za okres od 9 czerwca 2004r. do 16 lipca 2004r. nie uległy przedawnieniu. Nie można bowiem tracić z pola widzenia faktu, iż w dniu 9 września 2004 r. pozwana złożyła do Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Toruniu wniosek o wszczęcie postępowanie egzekucyjnego, co przerwało bieg terminu przedawnienia. Przedmiotowe postępowanie egzekucyjne zakończyło się wydaniem w dniu 16 grudnia 2004 r. postanowienia w przedmiocie umorzenia. Od tego dnia 10 letni termin przedawnienia zaczął więc biec na nowo. Ponownie, na skutek czynności pozwanej doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia w dniu 6 sierpnia 2014 r. poprzez złożenie kolejnego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu D. Z..

Wobec powyższego oczywistym jest, iż odsetki wynikające z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 lipca 2004 r. za okres od dnia 9 czerwca 2004 r. do 16 lipca 2004 r. nie uległy przedawnieniu i są wymagalne.

W ocenie Sądu przedawnieniu uległy odsetki ustawowe za okres od dnia 17 lipca 2004 r. tj. od dnia następnego od wydania nakazu zapłaty do dnia 5 sierpnia 2011r. tj. daty końcowej 3 letniego terminu przedawnienia liczonego wstecz od chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Powyższe odsetki stanowiły bowiem świadczenie okresowe podlegające 3 - letniemu terminowi przedawnienia.

Warto wskazać, iż Sąd za pozwaną uznał, iż wyliczenia odsetek przedstawione przez powoda są błędne i sam dokonał ustalenia ich rzeczywistej wysokości.

Reasumując Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 lipca 2004 r. w części dotyczącej odsetek ustawowych od dnia 17 lipca 2004 r. do dnia 5 sierpnia 2011 r. w kwocie 25.520,28 zł.

O powyższym orzeczono na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. , jak w pkt I sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd w punkcie II wyroku oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

Przy rozstrzygnięciu kwestii kosztów procesu Sąd kierował się wskazaną w pozwie wartością przedmiotu sporu. Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W powyższej sytuacji, w której została zaspokojona tylko część roszczenia powoda, Sąd uznał za zasadne skorzystanie z pierwszej z wzmiankowanych zasad (wzajemne zniesienie kosztów). Dlatego też rozstrzygnięto jak w pkt. sentencji wyroku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. Nr z 2013, poz. 490). Z tego względu orzeczono jak w pkt. IV sentencji wyroku.